

Maatilojen investointituet

Tilan toiminnan ja investointien pitkäjänteinen suunnittelu ovat avainlähtökohtia suunniteltaessa tilan tulevaisuutta. Viljelijän on kiinnitettävä huomiota myös uusien toimintamuotojen kehittämiseen. Investointien toteuttaminen on sitä kestävämmällä pohjalla, mitä vakaampi tilan talous on. Mitä pienemmäksi vieraan pääoman osuus investoinnin rahoituksesta jää, sitä enemmän jää varoja tilan toimintaan ja hintojen markkinavaihteluiden hallintaan. Tilan lähtötilanne, investointisuunnitelmat sekä maksuvalmius ja kannattavuus selvitetään elinkeinosuunnitelmassa.

MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMA 2007-2013

Tuen hakeminen

Maatalouden investointeihin voi hakea tukea erikseen ilmoitettavana ajankohtana.

Rakentamisinvestointia tai muuta toimenpidettä ei saa aloittaa eikä muuta sopimusta (mm. lopullinen luovutuskirja, tilaussopimus tai urakkasopimus) saa allekirjoittaa ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) on antanut hakemuksesta tukipäätöksen.

Maatalouden rakennetukihakemus (Lnro 2314) liitteineen on toimitettava sille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, jonka alueella maatalan talouskeskus sijaitsee. Hakemus tulee vireille, kun se on saapunut ELY-keskukseen.

Tuen saajaa koskevat edellytykset

- Tukea voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle tai yksityisoikeudelliselle yhteisölle, joka elinkeinonaan harjoittaa tai ryhtyy harjoittamaan maatilalla maataloutta.
- Lisäksi tukea voidaan myöntää yksityisoikeudelliselle yhteisölle, jonka osakkaista enemmän kuin puolet on luonnollisia henkilöitä ja jonka tarkoituksena on edistää yhteistoimintaa osakkaiden tai jäsenten harjoittamassa tuotantotoiminnassa (Maatalousyrittäjien yhteenliittymä, esim. kuivuriosakeyhtiö).

- Jos tilan hallinta kuuluu kahdelle tai useammalle henkilölle, tukea haetaan yhdessä. Tällöin vähintään kolmasosa tilasta on oltava tuen myöntöedellytykset täyttävällä henkilöllä.
- Yhteisössä osake-enemmistön ja määräysvallan tulee olla henkilöllä/henkilöillä, jotka täyttävät hakijaa koskevat ehdot:
  - Hakija on 18 vuotta täyttänyt, mutta alle 63-vuotias.
  - Hakijalla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito.
  - Tuen kohteena olevalla yritystoiminnalla on olennaista (25 %) merkitystä hakijan toimeentulon kannalta.
- Maatalousyrittäjien yhteenliittymässä kaikkien on täytettävä tuen myöntöedellytykset.

Tilaa koskevat edellytykset

- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija hallitsee tuen kohteena olevaa maatilaa omistuksen tai vuokrasopimuksen perusteella.
- Vuokrasopimus on kirjattava, jos tukea haetaan rakentamisinvestointiin vuokramaalle tai jos vuokraamalla on olennaista merkitystä tuen kohteena olevan yritystoiminnan jatkuvuuden kannalta.
- Vuokraoikeuden tulee olla siirrettävissä kolmannelle kiinteistön omistajaa kuulematta, ja sen voimassaolon tulee jatkua vähintään 10 vuotta. Jos vuokrapelolla on merkitystä yrittäjätulo vaatimuksen täyttymiseen, sopimuksen voimassaolon on jatkuttava vähintään elinkeinosuunnitelman laskelmakauden ajan.

Yrittäjätulo

- Tilalta saatavan maatalouden yrittäjätulon on oltava vähintään 17 000 euroa viidentenä kalenterivuonna tuen myöntämisestä.
- Lasketaan maataloudesta saatavista tuotoista vähentämällä maatalouteen kohdistuvat muuttuvat ja kiinteät kulut, poistot ja velkojen korot.
- Investointiavustus jaksetetaan tuotoiksi tuettavan kohteen poistoprosentteja vastaavasti.

Kassajäämä

- Tilalta saatavan maatalouden kassajäämän on oltava vähintään 17 000 euroa, kun tukea myönnetään turkistaloutta, mehiläistaloutta, salaojitusta, lämpökeskuksia, rakennetun maatalouskiinteistön hankintaa,

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

www.maaseutu.fi
www.mavi.fi

maatalouskoneiden varastoja, sadonkorjuukoneiden hankintaa tai työympäristön parantamista koskevaan taikka ympäristönsuojelua, eläinten hyvinvointia ja tuotantohygieniaa edistävään investointiin. Tällöin maatalouden yrittäjätulon sijasta on laskettava kassajäämä vähentämällä maatalouden kassatuloista maatalouden kassamenot sekä velkojen korot ja lyhennykset.

- Tarkasteluajankohta on tuen myöntöhetki.

Maatilan tuotanto-olosuhteet

- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevalla maatilalla noudatetaan sellaisia asianomaista tuotannonalaa koskevia pakollisia vaatimuksia, jotka perustuvat ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevaan Euroopan yhteisön ja kansalliseen lainsäädäntöön.
- Edellä tarkoitettujen vaatimusten täyttyminen voidaan todeta viranomaisten suorittamien tarkastusten tai valvontojen perusteella, viranomaisten päätösten perusteella, hakijan esittämän selvityksen perusteella tai maatilakäynnin perusteella.

Valintamenettely

Jos varat eivät riitä kaikkien perusehdot täyttävien hakemusten rahoittamiseen, etusijajärjestykseen asettaminen tehdään laissa ja valtioneuvoston asetuksessa etukäteen määriteltujen kriteerien perusteella. Mahdollisessa valinnassa tulee tärkeä merkityksensä olemaan hakemukseen liitettävällä elinkeinosuunnitelmalla, johon sisältyvät muun muassa maksuvalmius- ja kannattavuuslaskelmat. Elinkeinosuunnitelman nojalla arvioidaan tilan maatalouden menestymismahdollisuuksia.

Elinkeinosuunnitelma

- Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakija esittää tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskevan elinkeinosuunnitelman.
- Suunnitelman yhteydessä annetaan tiedot tuen hakijasta, maatilasta ja tuen kohteena olevasta toimenpiteestä sekä näihin liittyvien tukiehtojen täyttymisestä.
- Tilan kehittämistä tarkastellaan kokonaisvaltaisesti.
- Laaditaan Maaseutuviraston vahvistamille lomakkeille (Lnrot 430 ja 431 tai vastaavat tiedot muulla tavoin esitettynä).
- Tukea myönnetään ensisijaisesti sellaisiin toimenpiteisiin, jotka merkittävästi edistävät lain tavoitteita ja, jos tuki sisältyy ohjelmaan, ohjelmassa määritellyjä tavoitteita.
- Tuettavia toimenpiteitä valittaessa voidaan ottaa huomioon seuraavat seikat:
  - 1) tuen kohteena olevan yritystoiminnan taloudellisiin edellytyksiin vaikuttavat tekijät
  - 2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan yritystoiminnan talouteen
  - 3) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan maatilan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön, luonnonvarojen kestävän käytön tai eläinten hyvinvoinnin kannalta
  - 4) rakennus- ja konekanta, tilusrakenne ja peltojen kasvukunto.

Mikä on aloittamista!

- **Rakennettaessa tai laajennettaessa rakennusta**
  - Perustustyö on aloitettu valamalla tai muulla vastaavalla kestäväällä tavalla tai jos perustustyön toteuttaa urakoitsija, lopullinen urakkasopimus on allekirjoitettu.
- **Peruskorjattaessa rakennusta**
  - Työn tekeminen on aloitettu tai jos se teetetään, lopullinen sopimus työn tekemisestä on allekirjoitettu.
- **Hankittaessa kone tai laite**
  - Tilaus on tehty tai sopimus hankinnasta on allekirjoitettu.
  - Jos tilausta ei edellytetä, hankintahinta tai sen ensimmäinen erä on maksettu.

Tuen ulkopuolelle jäävät kaikissa tapauksissa kustannukset, jotka ovat syntyneet ennen tukipäätöstä, lukuun ottamatta rakennussuunnitelmasta ja salaojasuunnitelmasta johtuvia kustannuksia.

Investoinnin toteuttaminen

- Investointi on toteutettava kahden vuoden kuluessa tukipäätöksestä.
- Toteutukselle voidaan kuitenkin myöntää jatkoaikaa kaksi kertaa enintään vuodeksi kerrallaan (ELY-keskus myöntää). **Edellytyksenä on, että tuettavan toimenpiteen toteuttaminen on aloitettu määräajassa** ja että määräajan pidentämiseen on hyväksyttävä syy.

Avustuksen maksaminen ja lainan nostaminen

- Avustus maksetaan ja lainan nostolupa myönnetään toteutuneiden tukikelpoisten kustannusten perusteella; EU-osarahoitteisissa tukikohteissa maksatushakemukseen/lainan nostolupahakemukseen on liitettävä kuittijäljennökset ja kansallisesti rahoitetuissa kohteissa koontilistat. Koontilistat on myös oltava verrattavissa kirjanpidon tositteisiin.
- Rakentamiseen myönnetty avustus voidaan maksaa ja korkotukilaina nostaa enintään viidessä erässä (1. ja viimeinen erä vähintään 20 %); muihin kohteisiin kahdessa erässä.
- Viimeisen erän maksamisen/lainan nostamisen edellytyksenä on, että rakentamisinvestointi on kokonaisuudessaan toteutunut tai toimenpide toteutettu tukipäätöksen mukaisena.

Tuen määrä

Rakentamisinvestointiin ei myönnetä tukea, jos hakemuksen perusteella tuen määrä olisi enintään 5 000 euroa. Muissa toimenpiteissä vastaava määrä on 2 000 euroa.

Tukea voidaan kolmen verovuoden jakson aikana myöntää enintään 500 000 euroa maatilaa kohti. Tuen määrä mainittuna jaksona saa kuitenkin olla enintään 750 000 euroa, kun investoinnin toteuttaa vähintään kaksi maatalousyrittäjää yhdessä tai sellainen maatalousyrittäjä, jossa on kaksi osakasta tai jäsentä, jotka kaikki täyttävät säädetyt yrittäjää koskevat edellytykset. Tuen määrä saa vastaavasti olla enintään 1 000 000 euroa, kun investoinnin toteuttaa vähintään kolme maatalousyrittäjää yhdessä tai sellainen maatalousyrittäjä, jossa on vähintään kolme osakasta tai jäsentä. Avio- ja avopuolisoita ei näissä tapauksissa lasketa eri henkilöiksi.

Tuotannonalaa koskeva yksikkökokovaatimus

Myönnettäessä tukea investointiin, joka koskee lypsy-, nauta-, sika- tai siipikarjataloutta taikka kasvihuoneviljelyä palvelevan tuotantorakennuksen **uudisrakentamista tai laajentamista**, on maatilan tuotantomahdollis-

Tukikohteet vuonna 2012

Navetat

Tukea voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjataloudessa tarvittavan rakennuksen, rakennelman tai rakenteen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Jos lypsy- tai nautakarjan ruokinta ei perustu kiinteästi asennettavaan ruokintajärjestelmään, tukea voidaan rakentamisen yhteydessä myöntää rehujakolaitteen tai apevaunun hankintaan ruokintajärjestelmiä koskevan yksikkökustannuksen rajoissa. Tukea ei myönnetä pienkuormaajan tai -traktorin hankintaan.

Sikalat

Tukea voidaan myöntää sikataloudessa tarvittavan rakennuksen, rakennelman tai rakenteen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Tukea sika- ja siipikarjarakennusten uudisrakentamiseen ja laajentamiseen voidaan myöntää vuonna 2012 enintään 33 000 lisäeläinpaikan rakentamiseen. Tässä yhteydessä yksi eläinpaikka vastaa yhtä emakkopaikkaa, 7 lihasikaapaikkaa, 168 broileripaikkaa tai 35 kalkkunapaikkaa.

Siipikarjatalous

Tukea voidaan myöntää siipikarjanlihan tuotannossa tarvittavan rakennuksen, rakennelman tai rakenteen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Tukea sika- ja siipikarjarakennusten uudisrakentamiseen ja laajentamiseen voidaan myöntää vuonna 2012 enintään 33 000 lisäeläinpaikan rakentamiseen. Tässä yhteydessä yksi eläinpaikka vastaa yhtä emakkopaikkaa, 7 lihasikaapaikkaa, 168 broileripaikkaa tai 35 kalkkunapaikkaa.

Lammas- ja vuohitalous

Tukea voidaan myöntää lammas- ja vuohitaloudessa tarvittavan rakennuksen, rakennelman tai rakenteen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Hevostalouden investoinnit

Tukea voidaan myöntää hevosten kasvattamisessa tarvittavan tallin tai muun tuotantorakennuksen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Tukea ei myönnetä maneesin rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaamiseen eikä muuhun sellaiseen investointiin, joka liittyy hevostalouden palvelutoimintaan.

Kasvihuonetuotanto

Tukea voidaan myöntää kasvihuonetuotannossa tarvittavan rakennuksen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen. Myös lämpökeskusta tuetaan siltä osin, kuin se tuottaa lämpöä kasvihuoneeseen.

Salaojitus

Tukea voidaan myöntää pellon salaojittamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että salaojitus täyttää, mitä tuettavan peltosalaojituksen laatuvaatimuksista ja tukikelpoisista enimmäiskustannuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (333/2008) säädetään.

Tukea ei myönnetä valtaojien putkituksiin eikä pienpumppaamoinvestointeihin.

Kuivaamot

Tukea voidaan myöntää viljan tai heinän kuivaamiseen tarkoitettujen lämmin- ja kylmäilmakuivureiden uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä viljan vaukuivureiden hankintaan.

suuksien investoinnin toteuduttua vastattava vähintään tuotannonalaa koskevaa vähimmäisyksikkökoko.

Jos tilalla harjoitetaan kahteen tai sitä useampaan tuotannonalaan kuuluvaa tuotantoa, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että vähintään yhden tuotannonalan tuotanto vastaa vähimmäisyksikkökoko.

Avustuksena myönnettävä tuki voidaan myöntää viidellä prosenttiyksiköllä korotettuna, jos kuivaamoa käytetään kahden tai useamman maatilan viljan tai heinän kuivaamiseen. Yhteiseen käyttöön tarkoitetun kuivaamokapasiteetin tarve on osoitettava asianmukaisella tavalla ja kuivaamon kokonaiskapasiteetista olennaisen osan oltava tarkoitettu käytettäväksi muiden kuin hakijan hallinnassa olevan maatilan viljan kuivaamiseen.

Tuotevarastot

Tukea voidaan myöntää maatalous- ja puutarhatuotteiden tuotevarastojen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Maatalouskoneiden varastot

Tukea voidaan myöntää maatalouskoneiden säilytykseen käytettävien varastojen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Edellytyksenä tuen myöntämiselle on, että konevarasto on eristämätön ja sen julkisivut ovat pääosin ja kantavat rakenteet soveltuvin osin puuta.

Konevarastoon voi sisältyä lämpöeristetty omien maatalouskoneiden korjaamiseen tarkoitettu maatilakorjaamo edellyttäen, että se on maatilan koneiden ja laitteiden määrä ja laatu huomioon ottaen kooltaan kohtuullinen.

Turkistarhaus

Tukea voidaan myöntää rakentamisinvestointiin, mikäli turkistarhaus siirretään pohjavesialueelta toiseen paikkaan ympäristösuojelullisista syistä.

Tukea voidaan myöntää myös varjotalojen, eristämättömien eläinhallien, rehunsäilytystilojen ja lantaloiden uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä tarhan ympäröimiseen aidalla, jolla estetään eläinten pääsy tarhan ulkopuolelle.

Lisäksi tukea voidaan myöntää ympärivuotista juottojärjestelmää ja kahden tai useamman tarhan yhteislantala koskevaan rakentamisinvestointiin sekä olemassa olevien varjotalojen varustamiseen vesitiiviillä alustalla.

Mehiläistalous

Mehiläistaloudessa tukikelpoisia ovat pesäkaluston sekä hunajalingon ja sekä käsittelytilojen ja varastojen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Ympäristö- ja eläinten hyvinvointi-investoinnit

Kotieläinrakennusten yhteydessä tehtävä ympäristö- ja eläinten hyvinvointi-investointi katsotaan osaksi rakentamisinvestointia.

Erikseen voidaan tukea tuotantorakennuksiin kiinteästi asennettavia lypsy- ja emolehmien sekä siitossomien parsipetejä ja muiden nautaeläinten parsimattoja.

Lisäksi tukea voi saada tukikelpoisiin lisäkustannuksiin, jotka johtuvat:

1. Eläinکوhtaiseen viilentämiseen tarkoitetuista sikalarakennukseen kiinteästi asennettavista laitteista ja järjestelmistä lukuun ottamatta sikalan ilmanvaihtolaitteista johtuvia kustannuksia;
2. Porsitushäkin poistamisesta ja porsituskarsinan muutoksesta siirryttäessä vapaaseen porsitukseen;
3. Sikakarsinan kokorakolattian korvaamisesta lattialla, josta vähintään kaksi kolmasosaa on kiinteäpohjaista;

4. Joutilaiden emakoiden ruokintahäkien leventämisestä siten, että ruokintahäkin leveys on vähintään 650 millimetriä;
5. Sikalaan kiinteästi asennettavasta kuivikkeen tai tonkimisaineen koneellisesta jakojärjestelmästä;
6. Sellaisista sikalan lantakouruun kiinteästi asennettavista laitteista tai järjestelmistä, jotka on tarkoitettu lannan viilentämiseen lantakaasujen vähentämiseksi.

Kuolleiden eläinten varastointitilat ja polttolaitokset

Tukea voidaan myöntää tukikelpoisiin lisäkustannuksiin, jotka johtuvat sellaisen rakennuksen, rakennelman tai rakenteen rakentamisesta, laajentamisesta tai peruskorjaamisesta tai laitteen hankinnasta, jonka tarkoituksena on kuolleitten nautojen, lampaiden, vuohien, sikojen, siipikarjan ja turkiseläinten raatojen varastointi tai polttaminen.

Työympäristön parantaminen

Tukea voidaan myöntää tuotantorakennuksessa työskentelevän henkilön työolojen parantamiseen kuten lypsyjärjestelmän, lannanpoistolaitteiston, nautojen käsittelyhäkin, säilörehuleikkurin, rehunjakolaitteen tai apevaunun hankintaan. Säilörehuleikkurin, rehunjakolaitteen ja apevaunun hankintaa voidaan tukea vain kerran.

Tukea ei myönnetä traktorien eikä pienkuormaajien hankintaan eikä myöskään lypsyrobotin hankintaan.

Sadonkorjuukoneet yhteiskäyttöön

Tukea voidaan myöntää avomaan puutarhataloudessa tai muussa maataloudessa tarvittavan sadonkorjuukoneen hankintaan yhteiskäyttöön. Koneen käyttöajasta on olennaisen osan kohdistuttava sadonkorjuuseen muun kuin hakijan hallinnassa olevalla maatilalla.

Maatilan biokaasulaitokset

Tukea voidaan myöntää sellaisen biokaasulaitoksen rakentamiseen, jonka avulla biomassasta tuotetaan kaasua käytettäväksi maatalousrakennusten lämmittämiseen.

Tukea voidaan myöntää rakennelmien ja rakenteiden rakentamiseen sekä laitoksen kuuluvien laitteiden edellyttämän tilan rakentamiseen, kaasu- ja lietesäiliöiden rakentamiseen ja reaktorin hankintaan

Maatilojen lämpökeskukset

Tukea voidaan myöntää maatilan lämpökeskuksen rakentamiseen, peruskorjaamiseen ja laajentamiseen, jos lämpökeskus palvelee kokonaan tai osaksi maatilan tuotantotoimintaa.

Hankintojen kilpailuttaminen

Mikäli tuen kohteena olevaa rakennusurakkaa koskevan hankinnan arvo on 150 000 euroa tai sen yli taikka tarvike-, kone- ja laitehankinnan arvo on 30 000 euroa tai sen yli ja samalla myönnetyn investointituen tukitaso ylittää tai saattaa ylittää 50 prosenttia, tuen saajan on kilpailutettava hankintansa siten, kuin maatalouden rakennetukilaisissa (1476/2007) säädetään. Kilpailuttamisella tarkoitetaan sitä, että tuen saajan on järjestettävä hankinnasta avoin tarjouskilpailu sekä julkaistava hankintaa koskeva ilmoitus julkisessa Hilma-ilmoituskanavassa osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi.

Lisätietoja hankintamenettelyistä saa esimerkiksi Suomen Kuntaliiton julkisten hankintojen neuvontayksikön nettisivuilta osoitteesta: www.mavi.fi/Maaseudun_rahoytys/Maatalouden_investointituet ja www.hankinnat.fi sekä työ- ja elinkeinoministeriön sivuilta: www.tem.fi/julkisethankinnat

Edellytyksenä tuen myöntämiselle lämpökeskuksen rakentamiseen, laajentamiseen tai peruskorjaamiseen on, että lämpökeskuksessa hyödynnetään jätelämpöä, vesistön, ilman, maaperän tai auringon lämpöä tai muuta uusiutuvaa energiaa lähdettä biomassasta mukaan lukien.

Jos energialähteenä on turve, on lämpökeskuksessa voitava tuottaa lämpöä myös puun tai muun uusiutuvan energialähteen avulla.

Tukea ei myönnetä kustannuksiin, jotka johtuvat siitä, että lämpökeskuksessa on mahdollista käyttää öljyä, kivihiiltä tai muuta vastaavaa fossiilista polttoainetta.

Maataloustuotteiden kauppakunnostaminen

Tukea voidaan myöntää maataloustuotteiden kauppakunnostuksessa tarvittavien rakennusten, rakennelmien ja rakenteiden uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä koneiden ja laitteiden hankintaan. Tukea ei kuitenkaan myönnetä porolihan kauppakunnostukseen liittyviin eikä kananmunapakkaamojen investointeihin. Lisäksi tuettavan toiminnan on hyödynnettävä pääosin maatilan raaka-aineita.

Rakennetun maatalouskiinteistön hankinta

Rakennetun maatalouskiinteistön hankintaan voidaan myöntää tukea seuraaviin tarkoituksiin:

- 1) osituksesta ja perinnönjaosta johtuvan lunastusosuuden maksamiseen
  - 2) tasingon maksamiseen
  - 3) lakiosan täydennyksen suorittamiseen
  - 4) aloitustuen kohteena olleen maatilan tai sen osan hankintaan, jos aloitustukea on haettu viimeistään 31.12.2007 ja aloitustuki on myönnetty
  - 5) tuotantorakennuksen hankinta maapohjineen
- Tukea voidaan myöntää myös rakennuksen yhteydessä hankittavasta maatalousmaasta johtuviin kustannuksiin siltä osin, kun maatalousmaan osuus ei ylitä 10 prosenttia koko investoinnin tukikelpoisista kustannuksista.
- Tukea ei myönnetä asuinrakennuksen tai metsän hankintaan.

Eräät muut tuotantosuunnat

Tukea voidaan myöntää sienimöiden, riistatarhauksen ja luonnonmarjojen ja -sienten keräämisessä tarvittavan rakennuksen, rakennelman tai rakenteen uudisrakentamiseen, laajentamiseen ja peruskorjaamiseen.

Tukea ei myönnetä investointiin, joka edistää villisikojen, strutsien, emujen tai bisonien tarhausta taikka näistä eläimistä saatavan lihan tuotantoa.